

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม
ผู้บริหารสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 22 ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล
ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
Σ	แทน	ผลรวม
Σ^D	แทน	ผลต่างระหว่างคะแนนก่อนฝึกอบรมกับหลัง ฝึกอบรม
Σ^D^2	แทน	ผลต่างระหว่างคะแนนก่อนฝึกอบรมกับหลัง ฝึกอบรมยกกำลังสอง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบค่าวิกฤติจากการแจกแจง แบบ t เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
df	แทน	ระดับของความเป็นอิสระ
sig	แทน	ความน่าจะเป็นเพื่อใช้ทดสอบระดับนัยสำคัญ
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยมีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย และการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อตอบคำถามการวิจัย ตามลำดับเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม มี 2 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แนวคิด ทฤษฎี

ขั้นตอนที่ 2 ผลการสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ระยะที่ 2 ผลการประเมินประสิทธิภาพ มี 2 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 2 ผลการปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แนวคิด ทฤษฎี

การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมยุวบรรณารักษ์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาเขต 22 นำเสนอผล ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบงานของยุวบรรณารักษ์ มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การจัดเรียงหนังสือบนชั้น 2) การบริการยืม-คืน 3) การจัดหมวดหมู่หนังสือ 4) กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมยุวบรรณารักษ์ 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) เนื้อหา 3) กระบวนการฝึกอบรม 4) การวัดและประเมินผล ได้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมยุวบรรณารักษ์ แบ่งเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม มี 2 ขั้นตอน 1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แนวคิด ทฤษฎี 2) ผลการสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ระยะที่ 2 ผลการประเมินประสิทธิภาพ มี 2 ขั้นตอน 1) การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม 2) การปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ทรงวุฒิ

เป็นการสำรวจความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาผู้บริหาร
โดยการสัมภาษณ์ ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มีรายละเอียด ดังนี้

ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงวุฒิ จำนวน 5 คน (ภาคผนวก ก) เกี่ยวกับ
ผู้บริหารและแนวทางการพัฒนาผู้บริหาร ผลการวิเคราะห์ ตอนที่ 1 ข้อมูล
ทั่วไป ปรากฏผลดังตาราง 10

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	2	40
1.2 หญิง	3	60
รวม	5	100
2. อายุ		
2.1 40-49 ปี	2	40
2.2 50-59 ปี	1	20
2.3 60-69 ปี	2	40
รวม	5	100
3. สถานภาพ		
3.1 ผู้บริหาร	1	20
3.2 ศึกษานิเทศก์	1	20
3.3 บรรณารักษ์	2	40
3.4 ครูที่รับผิดชอบงาน ห้องสมุด	1	20
รวม	5	100

จากตาราง 10 สรุปได้ว่า กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60 อายุ 40 ปี และ 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 40 และสถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์มากที่สุด คือ บรรณารักษ์ คิดเป็นร้อยละ 40

ผลการวิเคราะห์ ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับยุวบรรณารักษ์ในปัจจุบัน สรุปได้ดังนี้

จากข้อคำถามที่ 1 โปรดให้นิยามความหมายของคำว่า "ยุวบรรณารักษ์" ตามทัศนะของท่าน สรุปได้ว่า ยุวบรรณารักษ์ หมายถึง บรรณารักษ์รุ่นเยาว์หรือเยาวชนผู้มีจิตอาสาช่วยงานห้องสมุดในด้านต่างๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย ได้รับการสอนความรู้ ทักษะปฏิบัติหน้าที่บรรณารักษ์ ด้วยวิธีการต่างๆ จนสามารถปฏิบัติหน้าที่ช่วยงานบรรณารักษ์ในห้องสมุดได้

จากข้อคำถามที่ 2 ท่านคิดว่า ปัจจุบันยุวบรรณารักษ์มีความสำคัญอยู่ในระดับใด จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ให้ความเห็นว่า อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 คน ระดับน้อย จำนวน 3 คน จึงสรุปได้ว่าส่วนใหญ่เห็นว่ายุวบรรณารักษ์มีความสำคัญอยู่ในระดับ น้อย

จากข้อคำถามที่ 3 ท่านคิดว่า การพัฒนานักเรียนให้เป็นยุวบรรณารักษ์ มีความจำเป็นหรือไม่ อย่างไร จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ให้ความเห็นว่า การพัฒนานักเรียนให้เป็นยุวบรรณารักษ์ มีความจำเป็น เพราะยุวบรรณารักษ์จะทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์งานห้องสมุดและเป็นตัวกลางในการส่งเสริมการอ่าน การใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดได้อย่างทั่วถึง ส่งเสริมให้นักเรียนในโรงเรียนมีนิสัยรักการอ่านมากขึ้น เพราะได้รับคำแนะนำจากเพื่อนนักเรียนที่เป็นวัยเดียวกัน เป็นการปลูกฝังให้ยุวบรรณารักษ์ได้ฝึกความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีจิตอาสาช่วยแบ่งเบาหน้าที่ของบรรณารักษ์ทำให้โรงเรียนประหยัดงบประมาณในการจ้างบุคลากรเพิ่ม แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนได้รับการพัฒนา ช่วยส่งเสริมพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนดีมากขึ้น

ผลการวิเคราะห์ ตอนที่ 3 ความต้องการการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมยุวบรรณารักษ์ ผลจากการสัมภาษณ์ สรุปได้ดังนี้

จากข้อคำถามที่ 1 ท่านเห็นด้วยกับการนำงานของยุวบรรณารักษ์มาพัฒนาเป็นหลักสูตรฝึกอบรมยุวบรรณารักษ์ หรือไม่ เพราะเหตุใด

สรุปได้ว่า ทุกคนเห็นด้วย เพราะ กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เป็นการเข้าถึงตัวผู้ใช้บริการห้องสมุดได้มาก และเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้ใช้บริการห้องสมุดหันมาสนใจการอ่านมากขึ้น ทำให้ห้องสมุดมีชีวิตและฝึกให้ยุวบรรณารักษ์กล้าคิดกล้าแสดงออกอีกทางหนึ่ง

จากข้อคำถามที่ 2 ท่านคิดว่าควรใช้แนวทางหรือกิจกรรมใดในการพัฒนาความรู้ ทักษะการเป็นยุวบรรณารักษ์ให้แก่นักเรียน โปรดเสนอแนะแนวทางและรูปแบบกิจกรรมพอสังเขป สรุปได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดฝึกอบรมจัดตั้งชุมนุมยุวบรรณารักษ์ และบรรจุวิชาการสอนการใช้ห้องสมุดไว้ในหลักสูตร ซึ่งจะส่งผลดีกับตัวนักเรียน อันเป็นประโยชน์ต่อองค์กรและสังคมโดยรวมต่อไป

จากข้อคำถามที่ 3 จากการปฏิบัติตามแนวทางและกิจกรรมตามข้อ 2 ท่านคิดว่าประโยชน์ที่จะได้รับเป็นอย่างไรบ้าง จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ให้ความเห็นว่า การประโยชน์ที่จะได้รับ ส่งเสริมพัฒนายุวบรรณารักษ์ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการส่งเสริมการอ่าน การใช้ทรัพยากรของห้องสมุดได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากบรรณารักษ์มีน้อย ยุวบรรณารักษ์จะเป็นแรงกำลังในการช่วยเหลือพัฒนาสร้างสรรค์งานห้องสมุด และยังเป็นการปลูกฝังให้ตนเองและคนอื่นๆ ให้เป็นคนมีน้ำใจ ใฝ่ค้นคว้าแสวงหาความรู้ให้กว้างขวาง

สรุปได้ว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นความจำเป็นและมีความต้องการในการพัฒนาการเป็นยุวบรรณารักษ์ด้วยการฝึกอบรม

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์หาประเด็นในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อ จากข้อ 1 และ ข้อ 2 มาสรุปเพื่อให้ได้ประเด็นเนื้อหา มาสร้างเป็นหลักสูตรฝึกอบรม โดยเลือกองค์ประกอบที่มีความสำคัญที่ต้องการพัฒนามากที่สุด สรุปได้ว่า หลักสูตรฝึกอบรมยุวบรรณารักษ์มีองค์ประกอบงานของยุวบรรณารักษ์ 4 องค์ประกอบ คือ 1) การจัดเรียงหนังสือบนชั้น 2) การบริการยืม-คืน 3) การจัดหมวดหมู่หนังสือ 4) กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบดังกล่าวมาสร้างเป็นหลักสูตรฝึกอบรมยุวบรรณารักษ์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ผลการสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

เพื่อส่งเสริมทักษะการเป็นยุวบรรณารักษ์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน นำเสนอผล ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการร่างหลักสูตรฝึกอบรม

ผลการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อหาประเด็นในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมยุวบรรณารักษ์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ในตอนที่ 1 ได้ผลเป็นร่างหลักสูตรฝึกอบรมประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) เนื้อหา 3) กระบวนการฝึกอบรม 4) การวัดและประเมินผล มีรายละเอียด ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

- 1.1 เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจในงานยุวบรรณารักษ์
- 1.2 เพื่อส่งเสริมทักษะการปฏิบัติงานยุวบรรณารักษ์ สามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาการเรียนและช่วยงานห้องสมุดได้
- 1.3 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาในส่งเสริมและพัฒนานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาให้เป็นยุวบรรณารักษ์ได้

2. เนื้อหา

เนื้อหาในหลักสูตรฝึกอบรมยุวบรรณารักษ์ มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ 4 หน่วย ใช้เวลาในการฝึกอบรมรวม 12 ชั่วโมง จำนวน 2 วัน มีรายละเอียด ดังนี้

หน่วยที่ 1 การจัดเรียงหนังสือบนชั้น ใช้เวลา 3 ชั่วโมง

- 1.1 ความรู้เกี่ยวกับยุวบรรณารักษ์
  - ใบบางที่ 1.1 ยุวบรรณารักษ์คือใคร
- 1.2 ความหมายของการจัดเรียงหนังสือบนชั้น
- 1.3 หลักการจัดเรียงหนังสือบนชั้น
  - ใบบางที่ 1.2 ชั้นนั้นสำคัญไฉน

หน่วยที่ 2 การบริการเยี่ยม-คืน ใช้เวลา 3 ชั่วโมง

2.1 ความหมายของการบริการเยี่ยม-คืน

- ใบบางที่ 2.1 การบริการคืองานของเรา

2.2 การให้บริการเยี่ยม-คืน

- ฝึกปฏิบัติการให้บริการเยี่ยม-คืน

หน่วยที่ 3 การจัดหมวดหมู่หนังสือ ใช้เวลา 3 ชั่วโมง

3.1 ความหมายของการจัดหมวดหมู่หนังสือ

3.2 ความสำคัญของการจัดหมวดหมู่หนังสือ

3.3 ประโยชน์ของการจัดหมวดหมู่หนังสือ

- ใบบางที่ 3.1 หมวดหมู่นั้นสำคัญไหน

3.4 ระบบทศนิยมดิวอี้

- ใบบางที่ 3.2 เลขหมู่หรือสาขา

หน่วยที่ 4 กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ใช้เวลา 3 ชั่วโมง

4.1 ความหมายของกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

4.2 ความสำคัญของกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

4.3 ประโยชน์ของกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

- ใบบางที่ 4 นักกิจกรรมรุ่นเยาว์

3. กระบวนการฝึกอบรม

ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมในหลักสูตรฝึกอบรม

ยุวบรรณารักษ์ ได้กำหนดกิจกรรมฝึกอบรมเป็นลักษณะแบบบูรณาการกิจกรรมต่างๆ ไว้

ตั้งแต่หน่วยการฝึกอบรมที่ 1-4 โดยจัดทำเป็นกระบวนการเรียนรู้ประกอบด้วยกิจกรรม

ย่อยๆ ให้สอดคล้องกลมกลืนกัน โดยใช้กระบวนการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน

(Plan) 2) การปฏิบัติ (DO) 3) การตรวจสอบ (Check) 4) การปรับปรุงแก้ไข (Action)

4. การวัดและประเมินผล

4.1 ประเมินผลก่อนการอบรม

4.1.1 ทดสอบความรู้ความเข้าใจในงานยุวบรรณารักษ์

4.2 ประเมินผลระหว่างอบรม

4.2.1 ประเมินทักษะการปฏิบัติงาน

4.2.2 ตรวจใบบาง

4.3 ประเมินผลหลังการอบรม

4.3.1 ทดสอบความรู้ความเข้าใจในงานยุวบรรณารักษ์

4.3.2 ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมต่อ

การจัดกิจกรรมการฝึกอบรม

ส่วนที่ 2 ผลการตรวจสอบร่างหลักสูตรฝึกอบรม

ผู้วิจัยได้จัดทำร่างหลักสูตรฝึกอบรมและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (ภาคผนวก ข) ตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรด้านความสอดคล้องและความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมโดยมีผลของการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 ผลการประเมินความสอดคล้องของร่างหลักสูตรฝึกอบรมยุวบรรณารักษ์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 22 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน รายละเอียดดังตาราง 11

ตาราง 11 ผลการประเมินความสอดคล้องของร่างหลักสูตรฝึกอบรมยุวบรรณารักษ์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 22

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	สรุปผล
1	จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับโครงสร้างของเนื้อหา ฝึกอบรม	1.00	สอดคล้อง
2	จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับกระบวนการฝึกอบรมและ กิจกรรมการฝึกอบรม	1.00	สอดคล้อง
3	จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับสื่อประกอบการฝึกอบรม	0.80	สอดคล้อง
4	จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับการวัดและประเมินผล	1.00	สอดคล้อง
5	เนื้อหาวิชาฝึกอบรมกับหน่วยการเรียนรู้	1.00	สอดคล้อง
6	เนื้อหาของหลักสูตรกับกิจกรรมการฝึกอบรม	1.00	สอดคล้อง
7	เนื้อหาของหลักสูตรกับสื่อการฝึกอบรม	1.00	สอดคล้อง
8	เนื้อหาของหลักสูตรกับการวัดประเมินผล	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	สรุปผล
9	กิจกรรมการฝึกอบรมกับสื่อการฝึกอบรม	1.00	สอดคล้อง
10	กิจกรรมการฝึกอบรมกับการวัดประเมินผล	1.00	สอดคล้อง
11	สื่อการฝึกอบรมกับการวัดผลประเมินผล	1.00	สอดคล้อง
12	วัตถุประสงค์ในหน่วยการเรียนรู้กับกิจกรรมและ วิธีการฝึกอบรม	1.00	สอดคล้อง
13	วัตถุประสงค์ในหน่วยการเรียนรู้กับสื่อการฝึกอบรม	0.60	สอดคล้อง
14	วัตถุประสงค์ในหน่วยการเรียนรู้กับการวัดผล ประเมินผล	1.00	สอดคล้อง
15	จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับวัตถุประสงค์หน่วย การเรียนรู้ที่ 1 การจัดเรียงหนังสือบนชั้น	1.00	สอดคล้อง
16	จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับวัตถุประสงค์หน่วย การเรียนรู้ที่ 2 การบริการยืม-คืน	1.00	สอดคล้อง
17	จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับวัตถุประสงค์หน่วย การเรียนรู้ที่ 3 การจัดหมวดหมู่หนังสือ	1.00	สอดคล้อง
18	จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับวัตถุประสงค์หน่วย การเรียนรู้ที่ 4 กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	1.00	สอดคล้อง

จากตาราง 11 ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเห็นว่า ส่วนประกอบของหลักสูตร ฝึกอบรมมีความสอดคล้องกันในทุกประเด็น โดยมีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 ใช้ได้เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (ภาคผนวก จ)

2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตรฝึกอบรม
ยุวบรรณารักษ์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 22 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน รายละเอียดดังตาราง 12

ตาราง 12 ผลการประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตรฝึกอบรมยุวบรรณารักษ์

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	ลำดับของค่าเฉลี่ย
1	จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม โดยประเมินจาก				
	1.1 ความชัดเจนของจุดมุ่งหมายหลักสูตรฝึกอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	1.2 ความเป็นไปได้	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	1.3 ความเหมาะสมกับผู้เข้าอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด	1
2	เนื้อหาสาระหลักสูตรฝึกอบรม โดยประเมินจาก				
	2.1 เนื้อหาของหลักสูตรในการนำไปใช้ฝึกอบรมให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	2.2 การจัดลำดับเนื้อหา	4.60	0.55	มากที่สุด	2
	2.3 เนื้อหาของหลักสูตรในการนำไปปฏิบัติจริง	4.80	0.45	มากที่สุด	1
3	กระบวนการฝึกอบรม โดยประเมินจาก				
	3.1 ความเป็นไปได้ที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม	4.60	0.55	มากที่สุด	2
	3.2 ความเหมาะสมของกิจกรรม	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	3.3 การนำไปสอนหรือฝึกอบรมได้จริง	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	3.4 ความน่าสนใจของกิจกรรม	4.60	0.55	มากที่สุด	2
4	สื่อประกอบการฝึกอบรม โดยประเมินจาก				
	4.1 ความเหมาะสมของสื่อกับกิจกรรม	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	4.2 ช่วยให้กิจกรรมบรรลุตามจุดมุ่งหมายได้	4.80	0.45	มากที่สุด	1
5	การวัดและประเมินผล โดยประเมินจาก				
	5.1 การตรวจสอบการบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	5.2 ความเป็นไปได้ในการประเมินผล	4.60	0.55	มากที่สุด	2
6	ระยะเวลาในการฝึกอบรม โดยประเมินจาก				
	6.1 ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	6.2 ความเป็นไปได้ในการช่วยให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย	4.80	0.45	มากที่สุด	1

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ เหมาะสม	ลำดับ ของค่า เฉลี่ย
7	การประเมินหน่วยการเรียนรู้				
	7.1 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การจัดเรียงหนังสือบนชั้น				
	7.1.1 ความชัดเจนของวัตถุประสงค์การฝึกอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	7.1.2 ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์การฝึกอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	7.1.3 ความเหมาะสมของเนื้อหาที่ช่วยให้บรรลุ วัตถุประสงค์การฝึกอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	7.1.4 ความเหมาะสมของกิจกรรมการฝึกอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	7.1.5 การนำกิจกรรมไปปฏิบัติจริง	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	7.1.6 ความเหมาะสมของสื่อประกอบการฝึกอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	7.1.7 สื่อประกอบการฝึกอบรมช่วยให้สามารถบรรลุ วัตถุประสงค์การฝึกอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	7.1.8 การวัดและประเมินผลมีความเป็นไปได้อ	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	7.2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การบริการยืม-คืน				
	7.2.1 ความชัดเจนของวัตถุประสงค์การฝึกอบรม	4.60	0.55	มากที่สุด	2
	7.2.2 ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์การฝึกอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	7.2.3 ความเหมาะสมของเนื้อหาที่ช่วยให้บรรลุ วัตถุประสงค์การฝึกอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	7.2.4 ความเหมาะสมของกิจกรรมการฝึกอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	7.2.5 การนำกิจกรรมไปปฏิบัติจริง	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	7.2.6 ความเหมาะสมของสื่อประกอบการฝึกอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	7.2.7 สื่อประกอบการฝึกอบรมช่วยให้สามารถบรรลุ วัตถุประสงค์การฝึกอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด	1

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	ลำดับของค่าเฉลี่ย
	7.2.8 การวัดและประเมินผลมีความเป็นไปได้อ	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	7.3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การจัดหมวดหมู่หนังสือ				
	7.3.1 ความชัดเจนของวัตถุประสงค์การฝึกอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	7.3.2 ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์การฝึกอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	7.3.3 ความเหมาะสมของเนื้อหาที่ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์การฝึกอบรม	4.60	0.55	มากที่สุด	2
	7.3.4 ความเหมาะสมของกิจกรรมการฝึกอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	7.3.5 การนำกิจกรรมไปปฏิบัติจริง	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	7.3.6 ความเหมาะสมของสื่อประกอบการฝึกอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	7.3.7 สื่อประกอบการฝึกอบรมช่วยให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์การฝึกอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	7.3.8 การวัดและประเมินผลมีความเป็นไปได้อ	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	7.4 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน				
	7.4.1 ความชัดเจนของวัตถุประสงค์การฝึกอบรม	4.60	0.55	มากที่สุด	2
	7.4.2 ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์การฝึกอบรม	4.60	0.55	มากที่สุด	2
	7.4.3 ความเหมาะสมของเนื้อหาที่ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์การฝึกอบรม	4.60	0.55	มากที่สุด	2
	7.4.4 ความเหมาะสมของกิจกรรมการฝึกอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	7.4.5 การนำกิจกรรมไปปฏิบัติจริง	4.60	0.55	มากที่สุด	2
	7.4.6 ความเหมาะสมของสื่อประกอบการฝึกอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	7.4.7 สื่อประกอบการฝึกอบรมช่วยให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์การฝึกอบรม	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	7.4.8 การวัดและประเมินผลมีความเป็นไปได้อ	4.80	0.45	มากที่สุด	1
	ภาพรวม	4.76	0.47	มากที่สุด	

จากตาราง 12 ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 มีความคิดเห็นไม่ต่างกัน (ภาคผนวก จ)

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า หลักสูตรฉบับร่างที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมี องค์ประกอบครบถ้วน สอดคล้องกันสามารถนำไปใช้ได้ และมีความเหมาะสมเป็นไปตาม เกณฑ์ที่กำหนด

ส่วนที่ 3 ผลการปรับปรุงร่างหลักสูตรฝึกอบรม

ผู้วิจัยนำข้อมูลในการตรวจสอบร่างหลักสูตรฝึกอบรมจาก ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 คน มาวิเคราะห์แล้วนำไปปรับปรุงร่างหลักสูตรฝึกอบรมให้สมบูรณ์ ยิ่งขึ้น ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 แสดงว่ามีความสอดคล้องถือว่าองค์ประกอบร่างหลักสูตร มีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ ใช้ได้ไม่ต้องทำการปรับปรุง

2. ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของร่างหลักสูตรฝึกอบรม เมื่อเทียบกับเกณฑ์ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 แสดงว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด ผู้วิจัยให้คงไว้ในหลักสูตรฝึกอบรมและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3. ผู้วิจัยได้ปรับปรุงร่างหลักสูตรฝึกอบรมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

3.1 กระบวนการและกิจกรรม เวลาเขียนให้ไปในทิศทาง เดียวกันและจัดเรียงเนื้อหาให้ดูง่ายขึ้น

3.2 ควรเพิ่มแบบประเมินความรู้เป็นข้อสอบจับคู่ หรือ กาก กาก ประมาณ 10 ข้อ เป็นข้อสอบคู่ขนานกับ Pre Test / Post Test และ ทำทุกหน่วยการเรียนรู้

ระยะที่ 2 ผลการประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 1 ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม

การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมยุวบรรณารักษ์ สำหรับนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เพื่อศึกษา ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมนำเสนอผล ดังนี้

ผลการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ตามแผนการทดลอง

เป็นการนำหลักสูตรฝึกอบรมที่ได้นำไปใช้ตามแผนการทดลองโดยใช้รูปแบบ The One-Group Pre Test-Post Test Design กับกลุ่มเป้าหมายกลุ่มเดียว แต่ถูกวัดหรือถูกสังเกตทั้งก่อนการทดลองและหลังการทดลอง กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ นักเรียนชุมนุมยุวบรรณารักษ์ โรงเรียนนาหว้าพิทยาคม “ธาตุประสิทธิ์ประชาชนเคราะห์” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง มีรายละเอียด ดังตาราง 13

ตาราง 13 จำนวนและร้อยละของกลุ่มเป้าหมาย

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	6	20
1.2 หญิง	24	80
รวม	30	100
2. อายุ		
2.1 13-15 ปี	15	50
2.2 16-18 ปี	15	50
รวม	30	100

จากตาราง 13 สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 20 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 80 อายุ 13-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 50 และอายุ 16-18 ปี คิดเป็นร้อยละ 50 (ภาคผนวก ฉ)

1.1 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในงานยุวบรรณารักษ์ ระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรมโดยการทดสอบค่า (t-test for Dependent Sample) อธิบาย ได้ดังนี้

สมมติฐานการวิจัย : ความรู้ความเข้าใจในงานยุวบรรณารักษ์ของนักเรียนที่ได้เข้ารับการฝึกอบรม หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมปรากฏ ดังตาราง 14

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความรู้ความเข้าใจในงานยุวบรรณารักษ์
ระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรม จำนวน 30 คน

การฝึกอบรม	n	$\bar{X}$	S.D.	df	t	Sig
ก่อนฝึกอบรม	30	10.30	2.10	29	61.10**	0.000
หลังฝึกอบรม	30	20.40	1.86			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 14 พบว่าคะแนนความรู้ความเข้าใจในงานยุวบรรณารักษ์ของผู้เข้ารับการอบรมมีคะแนนก่อนฝึกอบรมเฉลี่ยเท่ากับ 10.30 คะแนน และมีคะแนนหลังฝึกอบรมเฉลี่ยเท่ากับ 20.40 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนทดสอบทั้งสองครั้งปรากฏว่า ความรู้ความเข้าใจในงานยุวบรรณารักษ์ หลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปได้ว่าการฝึกอบรมนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจในงานยุวบรรณารักษ์หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ภาคผนวก ฉ)

1.2 ผลการประเมินทักษะการปฏิบัติงานยุวบรรณารักษ์ ปรากฏผล ดังตาราง 15

ตาราง 15 ผลการประเมินทักษะการปฏิบัติงานยุวบรรณารักษ์

ทักษะ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
การปฏิบัติงาน ยุวบรรณารักษ์					
การจัดเรียงหนังสือ บนชั้น	30	12	10.43	0.94	ดีมาก
การบริการยืม-คืน	30	12	10.97	0.85	ดีมาก
การจัดหมวดหมู่ หนังสือ	30	12	9.23	0.68	ดี
กิจกรรมส่งเสริม การอ่าน	30	12	10.23	0.97	ดีมาก
ค่าเฉลี่ย	30	12	10.22	0.86	ดีมาก

จากตาราง 15 พบว่า คะแนนทักษะการปฏิบัติงานยุวบรรณารักษ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 10.22$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นทักษะการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ พบว่าส่วนมากอยู่ในระดับดีมาก ยกเว้นทักษะการจัดหมวดหมู่หนังสือ อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 9.23$) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดย ทักษะการบริการยืม-คืน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่ 10.97 และทักษะการจัดหมวดหมู่หนังสือ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดที่ 9.23

สรุปได้ว่า ทักษะการปฏิบัติงานยุวบรรณารักษ์ หลังการฝึกอบรมอยู่ในระดับดีมาก (ภาคผนวก ฉ)

1.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อหลักสูตร ฝึกอบรมยุวบรรณารักษ์ ปรากฏดัง ตาราง 16

ตาราง 16 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมยุวบรรณารักษ์

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย	ลำดับที่เฉลี่ย
1	ด้านสถานที่/ระยะเวลา	5.00	0.00	มากที่สุด	1
2	ด้านการนำความรู้ไปใช้	4.87	0.23	มากที่สุด	3
3	ด้านวิทยากร	4.96	0.13	มากที่สุด	2
4	ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	4.84	0.28	มากที่สุด	4
5	ด้านสื่อประกอบการฝึกอบรม	5.00	0.00	มากที่สุด	1
6	ด้านการวัดและประเมินผล	5.00	0.00	มากที่สุด	1
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.95	0.11	มากที่สุด	

จากตาราง 16 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมยุวบรรณารักษ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$) สูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) ด้านสถานที่/ระยะเวลา 2) ด้านสื่อประกอบการฝึกอบรมและ 3) ด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 5.00$) และด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.84$)

สรุปได้ว่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม
ยุวบรรณารักษ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ภาคผนวก ฉ)

ขั้นตอนที่ 2 การปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม

การดำเนินการในขั้นตอนการประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรม
ยุวบรรณารักษ์ ได้นำหลักคิดของไทเลอร์ (Tyler, 1989) มาเป็นแนวทางในการประเมิน คือ
การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ เพื่อนำไป
ปรับปรุงแก้ไขให้ได้หลักสูตรฝึกอบรมที่มีความสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้หลังจากการนำ
หลักสูตรไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมยุวบรรณารักษ์ โดยนำผล
จากการทดลองในขั้นตอนที่ 1 มาแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้หลักสูตรฝึกอบรมมีความสมบูรณ์
ยิ่งขึ้นพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

1.1 ด้านความรู้ความเข้าใจหลังจากได้รับการฝึกอบรมผู้เข้ารับ
การฝึกอบรมได้รับความรู้ความเข้าใจในงานยุวบรรณารักษ์เพิ่มขึ้นก่อนเข้ารับการฝึกอบรม
ในระดับดีมาก พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ทั้งนี้
ความรู้ส่วนใหญ่เกิดจากการฝึกปฏิบัติ การระดมความคิด และการชี้แจงจากสื่อ และ
วิทยากร โดยสื่อที่ใช้สร้างความประทับใจให้กับผู้เข้ารับการอบรมมากที่สุด แต่เนื่องจากการ
จัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การจัดหมวดหมู่หนังสือ มีเนื้อหาที่ต้อง
ใช้เวลาและทักษะในการปฏิบัติ ทำให้มีปัญหาในการจัดกิจกรรม ซึ่งควรได้รับการปรับปรุง

1.2 ด้านทักษะการปฏิบัติงานยุวบรรณารักษ์ของนักเรียน ผู้เข้ารับ
การอบรมมีทักษะในการปฏิบัติตามหน่วยการเรียนรู้ได้ครบถ้วนคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี
มากยกเว้นหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ทักษะด้านการจัดหมวดหมู่หนังสือมีคะแนนเฉลี่ย
อยู่ในระดับดี จึงได้นำกิจกรรมการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขให้เข้าใจเนื้อหาที่ง่ายขึ้น

1.3 ด้านความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม
ยุวบรรณารักษ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$) โดยให้คะแนนสูงสุด 3 อันดับ
ได้แก่ 1) ด้านสถานที่/ระยะเวลา 2) ด้านสื่อประกอบการฝึกอบรม 3) ด้านการวัดผลและ
ประเมินผล ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 5.00$)

2. ปรับปรุงหลักสูตร หลังการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ผู้วิจัยนำ

ข้อเสนอแนะต่างๆ ของวิทยากร และปัญหาอุปสรรคที่พบขณะดำเนินงานมาปรับปรุงแก้ไขในรายละเอียดต่างๆ เพื่อให้หลักสูตรฝึกอบรม มีความสมบูรณ์ขึ้น จึงปรับหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การจัดหมวดหมู่หนังสือให้มีความกระชับขึ้น กิจกรรมการเรียนรู้ให้มีเนื้อหาที่ง่ายขึ้นและสามารถปฏิบัติได้จริง เช่น ใบบางที่ 3.1 หมวดหมู่นั้นสำคัญไหน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร